

Centrum služeb pro podnikání s.r.o.

DAŇOVÁ EVIDENCE

© Centrum služeb pro podnikání s.r.o., 2020

Adresa:

Fügnerovo nám. 1866/5
Praha 2

Tel. čísla:

(+420) 605 403 895
(+420) 775 583 697

Webové stránky:

www.sluzbyapodnikani.cz

Obsah:

1. Právní úprava, cíl a předmět daňové evidence
 - 1.1. Právní úprava, cíl
 - 1.2. Zahájení živnosti
 - 1.3. Předmět daňové evidence
2. Evidence příjmů a výdajů, peněžní deník
 - 2.1. Evidence příjmů a výdajů
 - 2.2. Deník příjmů a výdajů, peněžní deník
3. Evidence pohledávek a dluhů, DPH
 - 3.1. Evidence pohledávek a dluhů
 - 3.2. Evidence DPH
4. Evidence dlouhodobého majetku
 - 4.1. Dlouhodobý majetek
 - 4.2. Oceňování dlouhodobého majetku
 - 4.3. Daňové odpisy
5. Evidence zásob
6. Mzdová evidence
 - 6.1. Typy pracovních poměrů podle Zákoníku práce
 - 6.2. Základní pojmy
7. Cestovní náhrady
8. Uzávěrkové operace, inventarizace
9. Přejít z daňové evidence na podvojný účetnictví
10. Škody, pracovní úrazy
 - 10.1. Předcházení škodám
 - 10.2. Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za zaměstnance
 - 10.3. Pojištění obchodního majetku podnikatele
11. Sociální a zdravotní pojištění OSVČ
 - 11.1. Sociální pojištění
 - 11.2. Zdravotní pojištění
 - 11.3. Registrace, placení záloh, přehledy

Daňová evidence

1. Právní úprava, cíl a předmět daňové evidence

1.1. Právní úprava, cíl

Daňová evidence je upravena Zákonem č. 586/1992 Sb. (§7b) o daních z příjmů v platném znění.

Je určena pro fyzické osoby – podnikatele, kteří:

- mají příjmy z podnikání a jiné samostatné činnosti
- nejsou účetní jednotkou ve smyslu Zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění
 - o nejsou zapsáni v Obchodním rejstříku
 - o nepřekročili za předchozí zdaňovací období obrát 25 milionů Kč
 - o pokud jim zvláštní zákon nenařizuje vést podvojný účetnictví

Cílem daňové evidence je poskytnout údaje potřebné k zjištění základu daně z příjmů fyzických osob.

K tomu je potřeba dodržovat ustanovení i dalších právních předpisů, zejména.:

- Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. v platném znění
- Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. v platném znění
- Zákon o dani z přidané hodnoty č. 235/2004 Sb. v platném znění
- Zákon o silniční dani č. 16/1993 Sb. v platném znění
- Zákoník práce, předpis č. 262/2006 Sb. v platném znění
- Zákon č. 499/2002 Sb. o archivnictví a spisové službě v platném znění
- Vyhlášky ministerstev a nařízení vlády

1.2. Zahájení podnikání

Druhy živností a zákonné podmínky pro jejich provozování upravuje zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání v platném znění (Živnostenský zákon).

Druhy živností:

- živnost volná
- živnost vázaná
- živnost řemeslná
- živnost koncesovaná

Podmínky pro založení živnostenského podnikání se dělí na všeobecné a zvláštní – jsou odvislé od předmětu podnikání.

Všeobecné podmínky pro založení živnosti:

- dosáhl věku 18 let
- má právní způsobilost
- je bezúhonný (výpis z rejstříku trestů)
- v případě, že již dříve podnikal, nemá daňové nedoplatky u finančního úřadu, České správy sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny (potvrzení uvedených institucí o bezdlužnosti)

Neplnoletý může provozovat živnost na základě výjimky v Živnostenském zákoně (§12), ale pouze prostřednictvím odpovědného zástupce (většinou rodič), kterého stanoví soud.

Neplnoletý pak provozuje živnost pod svým jménem a na svůj účet.

Zvláštní podmínky pro založení živnosti jsou u živností řemeslných, vázaných a koncesovaných. Žadatel musí kromě všeobecných podmínek splnit další podmínky jako např. doložit odbornou způsobilost (osvědčení o vzdělání, kvalifikaci nebo praxi).

Pokud tyto podmínky nesplní, může živnost provozovat prostřednictvím odborného zástupce.

Od roku 2006 byly živnostenské úřady prohlášeny za Centrální registrační místa. Podnikateli stačí vyplnit jeden formulář a tím provede jak oznámení živnosti, tak i daňovou registraci, registraci u ČSSZ, zdravotní pojišťovny a úřadů práce.

Podnikání může spadat také do skupiny činností, ke kterým není potřeba živnostenské oprávnění, ale jiné osvědčení na základě zvláštních předpisů. Jde zejména o:

- zemědělská výroba, lesní a vodní hospodářství
- nezávislá povolání jako např. výtvarníci, spisovatelé, hudebníci
- činnosti na základě zvláštních předpisů jako např. daňoví poradci, advokáti, auditoři, znalci, soudní exekutoři, makléři, tlumočníci, lékaři apod.

V těchto případech se podnikatelé neregistrují v Centrálním registračním místě. Sami si pak musí provést daňovou registraci i ostatní registrace.

- u finančního úřadu – do 30 dnů od zahájení činnosti
- u ČSSZ a zdravotní pojišťovny - do 8 kalendářních dnů od zahájení činnosti.

1.3. Předmět daňové evidence

Aby daňová evidence sloužila ke zjištění základu daně z příjmů, musí se opírat o prvotní doklady, ze kterých provádí záznamy, které dále třídí a sumarizuje.

Výslovně není předepsána forma daňové evidence. Forma daňové evidence se bude odvíjet od jednotlivých složek obchodního majetku.

Obchodní majetek = souhrn majetkových hodnot (věcí, pohledávek a jiných práv a peněží ocenitelných hodnot), které jsou ve vlastnictví podnikatele a které jsou obsahem daňové evidence.

Obchodní majetek:

- dlouhodobý majetek
- oběžný majetek

A) Dlouhodobý majetek:

- dlouhodobý nehmotný majetek (DNM)
- dlouhodobý hmotný majetek (DHM)
- dlouhodobý finanční majetek

B) Oběžný majetek:

- zásoby
- dlouhodobé pohledávky
- krátkodobé pohledávky
- finanční majetek
- peněžní prostředky

Dluhy jsou definovány jako dluhy vůči věřitelům nebo dodavatelům.

Podnikatel musí vést pro daňovou evidenci záznamy v následující struktuře:

- deník příjmů a výdajů (peněžní deník)
- evidenční karty:
 - o karty dlouhodobého majetku
 - o karty zásob
 - o karty pohledávek a dluhů
 - o karty rezerv
 - o karty úvěrů a půjček

- ostatní evidence:
 - o mzdová evidence
 - o evidence DPH pro plátce
 - o pokladní kniha
 - o kniha jízd
 - o evidence stálých plateb

2. Evidence příjmů a výdajů, peněžní deník

2.1. Evidence příjmů a výdajů

Údaje o příjmech a výdajích tvoří hlavní součást daňové evidence. Jde o veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a výdaje vynaložené zejména na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů.

Do evidence příjmů jsou zahrnovány jak skutečné příjmy peněz, jako např. převzetí peněžní hotovosti do pokladny podnikatele, připsání peněžních prostředků na účet, tak i nepeněžní příjmy (např. vzájemný zápočet pohledávek a dluhů). Tyto příjmy ale neevidujeme v peněžním deníku, evidujeme si je zvlášť a pak je uvádíme v předepsaných řádcích daňového přiznání.

Pokud podnikatel přijímá platby v hotovosti, je povinen podle § 97/1 daňového řádu vést evidenci denních tržeb, nerozhodne-li správce daně jinak.

Jde-li o příjmy a výdaje v cizích měnách, je třeba je přepočítat platným kurzem k datu přijetí nebo výdaje peněz, a to buď kurzem, který stanoví ministerstvo financí po konci kalendářního roku nebo kurzem, který si stanoví účetní jednotka ve své účetní směrnici (denní kurz ČNB nebo pevný roční). V daňové evidence tedy nevznikají kurzové rozdíly.

Do evidence výdajů jsou kromě skutečných toků peněz zahrnovány i nepeněžní výdaje ovlivňující základ daně jako např. odpisy dlouhodobého majetku, tvorba rezerv, časové rozlišení nájemného u finančního leasingu. Tyto výdaje ale neevidujeme v peněžním deníku, evidujeme si je zvlášť (např. karty majetku apod.) a pak je uvádíme v předepsaných řádcích daňového přiznání.

2.2. Deník příjmů a výdajů (peněžní deník)

Peněžní deník je určen pro podnikatele, kteří dosahují příjmů z podnikání a jiné samostatné činnosti podle § 7 zákona o daních z příjmů a neuplatňují výdaje procentem z příjmů.

Minimální obsah peněžního deníku:

- datum uskutečnění zápisu do deníku (transakce)
- označení daňového dokladu
- stručný popis zápisu (transakce)
- přehled o celkových příjmech
- přehled o příjmech, které nejsou předmětem daně z příjmů v členění podle dílčích základů daně
- přehled o přijaté a zaplacené dani z přidané hodnoty (pokud je podnikatel plátcem DPH)
- přehled o celkových výdajích
- přehled o výdajích souvisejících s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů

Zápisy v deníku se uskutečňují chronologicky podle jednotlivých daňových dokladů. Každé transakci je vymezen jeden řádek.

Členění peněžního deníku může být rozšířeno nebo i zúženo o další sloupce podle potřeb podnikatele pro podrobnější sledování výdajů zahrnovaných do základu daně jako např. materiál, zboží, mzdy apod.

Součástí peněžního deníku může být i pokladní kniha, nebo se může vést zvlášť.

Na konci zdaňovacího období se provedou konečné součty jednotlivých sloupců. Zjistí se celkové příjmy, které jsou předmětem daně a celkové výdaje zahrnované do jednotlivých dílčích základů daně.

Přijetím zákona č. 254/2004, ve znění pozdějších předpisů, byly omezeny denní platby v hotovosti maximálně do výše 270.000 Kč, v cizí měně přepočtené kurzem ČNB v den provedení platby. Za nedodržení limitu jsou udělovány pokuty (až do výše 500.000 Kč pro fyzické osoby, 5 mil. Kč pro právnické osoby) jak poskytovateli, tak i příjemci platby.

3. Evidence pohledávek a dluhů, DPH

3.1. Evidence pohledávek a dluhů

Má za úkol evidovat jaké pohledávky a dluhy podnikatel vlastní, v jaké výši a vůči komu. Není podstatná forma evidence, ale její obsah. Pohledávky a dluhy lze zapisovat do knihy pohledávek a dluhů, na evidenční karty apod.

Evidence pohledávek má obsahovat informace o pohledávkách:

- z obchodních vztahů (např. faktury vystavené)
- vůči státu (finanční úřad, zdravotní pojišťovny, ČSSZ)
z poskytnutých záloh (např. zaměstnanci na služební cestu)
- z poskytnutých půjček
- vyplývajících ze zvláštních předpisů (např. evidence DPH)
- ostatních, které nejsou obsahem ostatní evidence (např. nájemné nebytových prostor, leasingové splátky)
- šecích vystavených podnikatelem

Evidence dluhů má obsahovat informace o dluzích:

- z obchodních vztahů (např. faktury přijaté)
- vůči státu (finanční úřad, ČSSZ, zdravotní pojišťovny)
- z přijatých záloh
- z přijatých půjček
- vyplývajících ze zvláštních předpisů (např. evidence DPH)
- ostatních, které nejsou obsahem ostatní evidence (např. nájemné nebytových prostor, leasingové splátky)
- šecích předaných podnikatelem k inkasu

Do knihy pohledávek a dluhů se zapisuje vždy, pokud dochází ke vzniku, změně nebo zániku pohledávek či dluhů.

Na konci zdaňovacího období se neuhrazené pohledávky a závazky v cizí měně přepočtou jednotným kursem vyhlášeným Ministerstvem financí ČR po skončení roku ve finančním zpravodaji č. 1 roku následujícího.